

Vestnik

društva geodetskih inženirjev in
geometrov

Leto 1957

Štev. 2

Vsebina:

- 1.) Poročilo o 8. mednarodnem fotogram. kongresu v Stockholmu.
Ing. Ivan Čuček.
- 2.) Poročilo s potovanja po Srbiji in Hrvatski. Klarič Matija, geom.
- 3.) Na II. kongres geod. inženirjev in geometrov in nazaj.
Ing. Milan Naprednik.
- 4.) Sporočila.

STOCKHOLM 1956.

8. mednarodni fotogrametrični kongres.
(Nadaljevanje)

V. KOMISIJA

Netopografska uporaba fotogrametrije.

V več kakor 20 referatih je bil podan pregled uporabe fotogrametrije za najrazličnejše namene. Belgijci (Cattelain) so poročali o fotogrametričnem snemanju vseh historičnih spomenikov, letno se fotografira cca 20 stavb (200 slik), z dvema terestričnima kamerama pri bazi 2 ali 3 m. Izvrednotenje je predvideno le v primeru potrebe (porušenje). Slično so poročali Francozi o snemanju templjev v Egiptu, Italijani o aerofotogrametriji za ugotovitev pranaselij in grobišč, Nemci za izmero oblakov itd. Amerikanci so poročali o uporabi stereokamere v ophtalmologiji (okulistika) in o uporabi fotogrametrije za določitev ortopedskih napak. Švedi uporabljajo stereofotogrametrijo v medicini posebno tam, kjer se vrše preiskave zaradi bolezni časovno spremenjenih delov človeškega telesa, kakor tudi za ugotovitev okostja in rentgenskih slik. Več referatov je obravnavalo določitev gibanja letal (Fairchild Analyser U.S.A.). Amerikanci so na osnovi zaporednih fotografskih posnetkov z uspehom preiskovali tudi natančnost krožnih razdelb teodolita. V področje hidravlike spada referat Italije (Caputo) o fotogrametričnem snemanju gibljivih tekočin. Snemanje je bilo izvršeno z dvema Multiplex kamerama ob umetni trenutni osvetlitvi. Pri tem se je površina vode predhodno prekrila s parafinskim prahom. Izvrednotenje je bilo izvršeno z Multipleksom. Nemci (Burkhardt) so poročali o preiskavi deformacij na objektu s pomočjo odboja na zrcalnih markicah. Poseben aparat za snemanje in izvrednotenje, ki se konstruira ob sodelovanju s Tehniško visoko šolo v Berlinu, se je v praksi že večkrat dobro obnesel. Švedi (prof. Hallert) preiskujejo tudi deformacije vsled obremenitve letal in ladij s tem, da izmerijo premike posebnih mark (kroglice) na teh objektih. Zanimivo področje elektronske mikroskopije so obravnavali Nemci (Burkhardt), ki so poročali instrumentu Ehmigraphu, kakor tudi Amerikanci (Scott U.S.A.) o preiskavi reljefa trdih predmetov, ki so jih preiskovali posredno preko koloidnega odtisa.

Sklepi te komisije poudarjajo, da se netopografska uporaba fotogrametrije sicer širi, vendar napredek občutno zaostaja za praktično možnim nivojem. Zato je povečati medsebojni kontakt strokovnjakov in temu področju pri fotogrametričnem pouku posvetiti več časa. Do prihodnjega kongresa bodo to komisijo vodili Nemci.

VI. KOMISIJA

V področje te komisije spadajo naslednje naloge: Bibliografija, Fotogrametrični slovar, Terminologija, Zgodovina in pouk. Da se ohrani kontinuiteta, je vodstvo te komisije že tretjič sprejela Avstrija. Večjezični fotogrametrični slovar bo obsegal 5000 besed in je pripravljen za tisk. V njem bodo podani posamezni, za fotogrametrijo važni izrazi v angleščini, francoščini, nemščini, italijanščini, španščini, švedščini in poljščini in urejeni alfabetično. Cena bo okoli din 1.000.- za en jezik.

Podatki bibliografije so zelo nepopolni. Zato se je mednarodni fotogrametrični center v Delftu obvezal, da bo organiziral pregled bibliografije v mednarodnem obsegu.

V skoro vseh državah je pouku fotogrametrije posvečena potrebna pozornost. Vedno bolj se kvajajo posebni kurzi in posebne katedre na visokih šolah. O organizaciji teh kurzov in o programu študija na visokih šolah je bilo podano tudi nekoliko referatov. Tudi glede terminologije in znakov je komisija mnenja, da naj se čimprej doseže enotnost; novi slovar bo zelo koristna osnova za takšno delo. Osvojen je bil tudi sklep, da se v bodoče matematična izvajanja navežejo samo na matematični koordinatni sistem z začetkom v perspektivnem centru leve kamere, s smerjo X osi v smeri leta. Večina držav je pozdravila sklep, da se napiše kratka zgodovina razvoja fotogrametrije.

Poleg sprejema enotnega koordinatnega sistema so bliži končno sprejeti naslednji sklepi:

- 1.) Avstrija naj izda slovar
- 2.) Mednarodni center v Delftu naj organizira pregled bibliografije
- 3.) Visoke šole naj se opozorijo na važnost osnovnih predmetov, matematike in elektronike, ki bodo bistveno vplivali na bodoči razvoj fotogrametrije.

VII. KOMISIJA

Problemu interpretacije fotogrametričnih posnetkov je bilo posvečenih 32 referatov, od teh 14 iz Amerike (U.S.A.) in 10 iz Švedske, zadnji posebno iz področja gozdarstva.

Referati so pokazali naslednja dejstva:

1.) Povečala se je uporaba fotogrametrije pri ugotovitvi številčnih vrednosti in to posebno v gozdarstvu (ploskovni podatki in lesna masa). Instrumentarij, uporaben v te namene se ni veliko spremenil, enostavni stereoskopi in stereometri so še vedno standardni tip instrumentov, vendar se poleg teh polagoma uveljavljajo tudi dvojni projektorji.

Povdarjeno pa je bilo dejstvo, da je za dobro interpretacijo potreben šolan strokovnjak!

2.) Cilj fotointerpretacije se je od statistične registracije podatkov razširil na ekonomsko in gospodarsko področje uporabe teh podatkov.

Referati so spadali v naslednja področja:

- 1.) Fotointerpretacija za izrabo naravnih bogastev.
- 2.) Fotointerpretacija v gradbeništvu in urbanizmu.
- 3.) Fotointerpretacija v vojaške namene.

Metode fotogeološkega kartiranja sta uspešno rešila in podala francoska geologa Gandillot in Flandrin, ki sta velik del Sahare geološko skartirala samo iz fotoposnetkov. Tudi Amerikanci so podali zelo zanimive referate o uporabi fotogrametrije v geologiji. Uporabo fotogrametrije v gozdarstvu so posebno temeljito obdelali Švedi, ki uporabljajo fotogrametrijo za intenzivna gozdarska kartiranja.

V uporabi fotointerpretacije v gradbeništvu in urbanizmu vodijo Američani; njihovi referati so pokazali, da se lahko fotoposnetek zelo uspešno vključi v sociološko strukturno analizo mesta. Vojaška fotointerpretacija je bila, kakor običajno v senci poveljive tajnosti, vendar so Švedi kljub temu podali zelo pregleden referat o novih zahtevah, ki jih postavlja pred fotointerpretacijo vojska v zvezi z atomsko oborožitvijo. Glavna zahteva je pri tem brzina v dostavi aerofotoposnetkov in rezultatov fotointerpretacije najvišjim komandnim enotam. Ta je dosegljiva samo z boljšo specializacijo kadrov in interpretacijske tehnike. Zaradi velike aktivnosti in razvoja fotointerpretacije je bilo sklenjeno, naj se podatki napredka zbirajo in objavljajo letno v deželi, ki je z bodočim kongresom zadolžena.

Razstava instrumentov.

Velike pozornosti je bila na kongresu deležna razstava fotogrametričnih instrumentov najrazličnejšega porekla, ki je zavzemala okoli 3000 m² površine, ne računajoč pri tem razstavo načrtov, ki so bili razporejeni po stenah. Na tem kongresu je bilo možno ugotoviti, da potreba po fotogrametričnih instrumentih še vedno raste in da obstoječe tovarne ne morejo kriti vseh svetovnih potreb - posebno glede enostavnejših instrumentov. Na koncu naj še omenim, da ima zelo velik pomen pri obisku takšnih kongresov osebni kontakt s strokovnjaki in znanstveniki celega sveta, za kar je bilo tudi na tem kongresu obilo prilik.

Ing. Ivan Čuček.

P O R O Č I L O

s potovanja po Srbiji in Hrvatski.

Enoglasen sklep predstavnikov vseh geodetskih zavodov v LR Sloveniji in Geodetske uprave LRS, da odpotujejo geodetski strokovnjaki iz LR Slovenije v druge republike zaradi proučitve organizacije in metod dela posebno pa v zvezi z borbo za povečanje produktivnosti dela, je postavil pred v ta namen izbrane geodetske strokovnjake delikatno nalogo, da v razmeroma kratkem času zberejo čim več podatkov o načinu dela, o organizaciji, uspehih in stroških pri delu, posebno pa, da se upoznajo z načinom in kriterijem kategorizacije terena v drugih republikah.

Po sklepu, ki je bil sprejet dne 22.6.1957. pri Geodetski upravi LRS so bili zatto nalogo zadolženi tovariši Štajnar Vinko in Umek Jože od geodetskih zavodov ter Klarič Matija od strani Geodetske uprave, pred samim odhodom pa sta bila pritegnjena k temu delu še tovariš Eleršek Jože od strani Geodetske uprave in Rozman Ivan od strani Geodetskega zavoda Ljubljana.

Ob odhodu na potovanje dne 16. septembra 1957, je ta strokovna delegacija štela torej 5 članov ter so bili v njenem sestavu vsi člani letošnje komisije za kategorizacijo terena, zraven pa še direktor Geodetskega zavoda Celje tov. Štajnar Vinko. Zaradi večje gibljivosti po terenu, je delegacija odpotovala z avtomobilom, potovanje pa je trajalo do 24. septembra 1957. s prevoženo potjo 2.450 km.

Delegacija se je upoznala z izvajanjem geodetskih del v LR Srbiji in Hrvatski. Ugotovitve, ki se podajajo v tem poročilu izhajajo iz podatkov dobljenih pri vodstvu geodetskih ustanov, kakor tudi iz podatkov, ki so jih dali neposredni proizvajalci - geodetski strokovnjaki pri samem delu. Člani delegacije so si v LR Srbiji poleg številnih opazovanj pisarniškega dela v sekcijah Beograd, Pančevo, Vranje in Priština ogledali tudi delo na terenu na delališčih Pančevo, Donja Jajina (Leskovac), Orašje (Vlasotinci), Oslare (Vranje) in na delališču v Prištini. V LR Hrvatski pa si je delegacija poleg podatkov, ki jih je dobila pri Geodetski upravi v Zagrebu, ogledala terensko delo v Medjimurju - v katastrskih občinah Donji Kraljevec, Čehovec, Belica, Goričan in Pustakovec.

1. Organizacija službe in dela.

Kakor je znano opravljajo geodetske uprave v vseh ostalih republikah (razen v Sloveniji) poleg upravnih poslov tudi operativne izvršne posle javne geodetske službe splošnega pomena t.j. dela triangulacije, nivojnana, splošne državne nove izmere komasacije zemljišč.

Na to organizacijsko obliko službe so prešli v letu 1952, ko so od centralistično vodenega geodetskega podjetja v prvih letih po vojni, reorganizirali službo s tem, da so osnovali v glavnih središčih delovno samostojne operativne enote geodetskih uprav - v Srbiji "sekcije", a v LR Hrvatski "uredi" imenovane. Na čelu sekcije

je šef sekcije (uređa), če sekcija ne šteje več kot 4 grupe (8 strokovnjakov), se pretvori v delališče, na katerem neposredni vodja delališča tudi sam dela, razen v dneh, kadar opravlja kontrolo. Če ima sekcija od 8 do 15 grup, dobi sekcija "tehničnega pomočnika", od 16 do 25 grup - 2 tehnička pomočnika, a sekcija s preko 25 grup potrebno število pomočnikov.

Organizacijo dela odlikuje stroga delitev dela in pa konkretna zadolžitev na vseh delovnih mestih od vodilnih položajev do zadnjega delovnega mesta. Točno je predpisano n. pr. katere posle mora na geodetskih elaboratih opraviti pomočnik ali šef grupe, vodja delališča, tehnični pomočnik, šef sekcije ter inšpektor GU. Tehniška kontrola nadzornih organov je na tekočem in strogo ažurna, obstojajo predpisane 3 kontrole: "rdeča", ki jo opravlja tehnički pomočnik, "modra", ki jo opravlja šef sekcije in pa "zelena", ki jo izvršuje inšpektor, kateri je sicer uslužbenec Geodetske uprave. Predpisi o tem, kako se opravljajo posamezne kontrole se nahajajo v "zaključkih" z delovnih posvetovanj, ki se vršijo dvakrat vsako leto - pred začetkom sezone pri Geodetski upravi. Zaključki predstavljajo interni pravilnik, ki vsebuje poleg izvlečkov in opozoril na obstoječe pravilniške odredbe, tudi plan celotnega dela operative Geodetske uprave v dotični sezoni. Zaključki iz leta 1954, pa vsebujejo tudi normative za tahimetrijsko in ortogonalno snemanje. Normativi so bili sprejeti zaradi tega, ker jim zvezne geodetske norme iz leta 1950, z elementom "detajlna točka" in učinkom za delovni dan niso odgovarjale. Sicer pa je v samih normativih določilo, ki poudarja veljavnost zveznih norm iz leta 1950 s svojimi poznejšimi spremembami.

Na čelu Geodetske uprave je direktor. Ta ima svojega pomočnika, na katerega je direktno vezano plansko odelenje. Poleg planskega odelenja obstojajo še sledeča odelenja: opšta odelenje, odelenje za državni premer, odelenje za održavanje premera ter odelenje za bonitiranje zemljišč. Odeljenje (razen pri planskem odelenju) vodi načelnik odeljenja.

Odeljenja se delijo na odseke. V sestavu opštega odeljenja je: personalni odsek, ekonomat in računovodstvo.

Odeljenje za državni premer se deli na: odsek za triangulacijo in nivelman, odsek za detajlni premer, odsek za premer gradova ter odsek za agrarne operacije in komasacije. V sestavu tega odeljenja je tudi arhiv planova i karata.

Odeljenje za održavanje premera ima odsek za održavanje, odsek za izlaganje in odsek za izradu katastrskega aparata.

Odeljenje za bonitiranje ima odsek za katastrsko klasiranje in bonitiranje zemljišč ter odsek za reševanje pritožb.

Na čelu odsekov so šefi odsekov.

Odsek za detajlni premer vodi šef - geodetski inženir, v sestavu odseka pa je tudi potrebno število inšpektorjev, ki so zadolženi da ažurno - sproti pregledujejo delo in potrjujejo izdelane elaborate pri področnih sekcijah.

V Geodetski upravi Srbije je zaposlenih danes 40 uslužbancev, letni proračun uprave znaša cca 450,000,000.- din. Okrog 450 milijonov

pa znaša tudi proračun za vzdrževanje katastra, ki pa je razbit po okrajih. Operativo Geodetske uprave predstavlja osebje geodetskih sekcij na novi premer, ki je plačano iz sredstev Geodetske uprave.

V LR Srbiji obstojajo letos sledeče sekcije za novi premer, ki opravljajo dela nove izmere in reambulacije katastra:

Sekcija	Beograd	z	212	geod.strokovnjaki
"	Niš	"	52	" "
"	Vranje	"	28	" "
"	Kruševac	"	27	" "
"	Zaječar	"	26	" "
"	Svetozarevo	"	26	" "
"	Pirot	"	18	" "
	Skupaj		389	geod.strokovnjakov

V sekciji za triangulacijo in nivelman, ki ima svoj sedež v Beogradu dela 14 geodetskih strokovnjakov.

Poleg navedene operative obstoja tudi operativa avtonomne pokrajine Vojvodine z 210 geod. strokovnjaki ter operativa Kosovsko-Metohijske oblasti z 30 geod. strokovnjaki.

Skupna geodetska operativa LR Srbije šteje torej 643 geod.strokovnjakov.

Avtonomni pokrajini v pogledu krajevne pristojnosti dela nista teritorijalno strogo ločeni (čeprav imata vsaka tudi svojo geodetsko upravo), temveč opravlja operativa Geodetske uprave Srbije (sedež Beograd) tudi dela na območju obeh avtonomnih enot. (Primer Prištine, Pančeva in Srema).

Sekcije se nekoliko razlikujejo od predvojnih sekcij za novi premer v tem, da niso premakljive skladno z napredovanjem del na novi izmeri, temveč zadržijo svoj stalni sedež tudi takrat, kadar je središče terenskega dela, ki ga opravlja sekcija oddaljeno od sedeža te sekcije. Na samem območju terenskega dela pa se zaradi tega pogosto formirajo razširjene terenske sekcije kombinirane od strokovnjakov in raznih stalnih osnovnih sekcij.

Organizacija dela grupe.

Delo detaljne izmere opravlja grupa v sestavu: 2 geod.strokovnjaka plus 3 figuranti. Na samem terenu se dela celih 8 ur, v pisarni pa mora biti sproti izračunana vsa poligonska mreža in urejen elaborat ter izračunane višinske razlike in dolžine v tahimetrijskem zapisniku (autoreduktor). Poročila se vodijo vsakodnevno ter v pogledu javljanja izmerjenih površin strogo v mejah postavljene kategorizacije terena. V sestav 15 dnevnega sumarnega poročila spadajo tudi podatki o vseh stroških, ki jih povzročata s svojim delom terenska grupa in celo skladišče. S 15 dnevnim poročilom se dostavlja tudi grafični register opravljenega dela.

Posebnost računovodske službe v LR Srbiji obstoja v poenostavljanju obračuna terenskega dodatka, ki se izplačuje na podlagi skupnega plačilnega seznama za vse uslužbenca ene sekcije. Utemeljitev za

izplačilo sloni na podatkih iz delovnega dnevnika, ki ga je dostavil sekciji uslužbenec ali grupa. Ta poenastovitev predstavlja občutno razbremenitev za direktno prizadetega izvajalca - geometra in pa za računovođsko službo. V sekcijah kjer dela tudi do 70 strokovnjakov je zaposlen le en administrator, ki opravlja za sekcijo poleg vseh administrativnih in evidenčnih tudi računovodske posle. Sploh je bilo opaziti izredno malo zaposlenih uslužbencev, ki niso geodetski strokovnjaki.

Kategorizacija terena.

Kategorizacijo terena opravlja v LR Srbiji komisija, ki jo sestavljajo šef sekcije, član sindikata in šef grupe, v LR Hrvatski opravlja kategorizacijo inšpektor oz. organ Geodetske uprave. V Srbiji je ravno sedaj v formiranju pri Geodetski upravi komisija za pritožbe proti kategorizaciji terena. Sedaj opravlja to funkcijo še inšpektor Geodetske uprave.

Na sedežu Geodetske uprave Srbije v Beogradu smo si ogledali elaborat kategorizacije, ki obstoja iz skice in numeričnih podatkov o posameznih kategorijah in podkategorijah. Skica je izdelana v merilu 1 : 10.000 (ali 1 : 5.000) na podlagi elaborata popisnega katastra. Iznenadilo nas je, da imajo za vsak kompleks kategorije oz. podkategorije določeno tudi število parcel in pa, da tudi v poročilih navajajo število parcel po vseh podkategorijah in da se število planiranih parcel z dejanskimi ujema 96 - 98%-no.

V LR Hrvatski pri kategorizaciji, terena detajlno ne razčlenjujejo, temveč odredijo povprečno kategorijo za celo katastrsko občino.

Poleg elaborata kategorizacije za lanskoletno izmero, ki smo si ga ogledali v prostorih Geodetske uprave v Beogradu, smo si ogledali kategorizacijo na samem terenu v katastrskih občinah: Donja Jajina (Leskovac), Orašje (Vlasotinci), Oslare (Vranje) in Prištini. Kategorizacija je bila opravljena v mesecu maju tega leta.

K.o. Donja Jajina obsega 690 ha z 2.400 parcelami. Teren je raven - malo nagnjen z gričevnatim vinogradniškim delom občine. Ta občina je razvrščena v sledeče kategorije oziroma podkategorije:

I a	.....	485 ha	s parcelacijo	1:4
II a	.....	150 ha	"	1:4
II c	.....	15 ha	"	1:10
II d (vas)	.	15 ha	"	1:12
II d	.....	25 ha	"	1:5
		Skupaj	690 ha	

K.o. Orašje (Vlasotinci):

I b	.....	25 ha
IIaaa	.....	35 "
II b	.....	70 "
II c	.....	125 "
III c	.....	100 "

Skupaj 355 ha s 3.150 parcelami, od tega je

30 ha vasi.

Višinska razlika (pogoj za III. kategorijo) preko 200 m je ugotovljena z razliko v nadmorskih višinah dveh odgovarjajočih trigonometrov.

K.o.Oslare (Vranje)

I a	.....	206 ha s	1.321 parcelami	
I b	.....	19 ha s	113	"
II a	.....	212 ha s	637	"
II b	.....	318 ha s	11133	"
II d (vas)	.	48 ha s	515	"
IV d	.....	363 ha s	43	"
		Skupaj	1.166 ha s	3.762 parcelami,

V IV.d kategorijo je uvrščen kompleks iz prelomljenega in oddaljenega hribovitega terena državnega gpzda, kjer so se posnemali vsi objekti (potoki, poti in rdb), a konfiguracija terena ni posneta. V LR Hrvatski smo si ogledali kategorizacijo terena v katastrskih občinah:

- 1) Donji Kraljevac s površino 1.136 ha in 6.800 parcelami (vas s 300 hišami zajema površino 50 ha, ki je izločena iz povprečne kategorije.)
- 2) Čehovec s površino 408 ha in 1.600 parcelami (vas 12 ha).
- 3) Belica s površino 1.608 ha in 4.824 parcelami (vas 280 hiš).

Poleg tega je opravljena delna ocenitev terena v pogledu kategorizacije v K.o. Goričan, kjer dela sekcija iz Splita ter v K.o.Pustakovec.

Teren za vse katastrske občine je uvrščen v prvo "a" kategorijo, pov površine vasi, kjer se vrši ortogonalno snemanje so bile izvzete in je bil predpisan minimum 0,5 ha na 1 koledarski dan. Zaraščenost vsled koruze ni upoštevana niti v LR Srbiji niti v LR Hrvatski, ker se je pač moralo snemanje opraviti v času, ko je bila koruza še majhna. Pri tahimetričnem snemanju pa se tudi uporabljajo v takih primerih posebni visoki stativi, na katere se postavljajo instrumenti. V LR Srbiji predstavljajo v ravninskih njivskih preželih veliko oviro tudi površine posejane s konopljo z rastjo od 2 do 3 m višine, ker se konoplja ne sme lomiti.

Naša ocena kriterija kategorizacije terena je bila, da je v K.o. Donja Jajina kategorizacija pravilno izvršena, v K.o. Orašje z ozirom na višinsko razliko preko 200 m, formalno sicer utemeljena, vendar pa bi se moral po našem mnenju kompleks III. kategorije nekoliko zmanjšati. V K.o. Oslara bi se del II. a kategorije (okrog 80 ha) dal zmanjšati s I.b in I.a kategorijo. Tudi v Prištini je del terena uvrščen v III. kategorijo, kar bi naša komisija verjetno uvrstila v II. kategorijo.

V LR Hrvatski pa je nasprotno vsa kategorizacija terena stroga - lahko bi se izrazili "rigorozna".

Zamejičenje parcel.

Pri organizaciji dela moram omeniti, da že prodira mnenje, da je možno opraviti predpisom odgovarjajoče snemanje le, če se kot pripravljeno delo opravi predhodno tudi zamejičenje parcel izvedeno pod nadzorstvom geodetskega strokovnjaka. Konkretno je opravljeno

zamejičenje pri izmeri Beograda, Pančeva in v Sremu. V LR Hrvatski pa je tako strokovno zamejičenje opravljeno v vseh katastrskih občinah letošnje izmere. Trije strokovnjaki v formaciji s po enim stalnim delavcem so opravili letos zamejičenje na površini približno 15.000 ha pri gostoti parcelacije približno kot je v našem Prekmurju. Po neuradnih podatkih je v LR Hrvatski izmera s strokovnim zamejičenjem ekonomičnejša in cenejša, kot pa izmera brez predhodnega strokovnega zamejičevanja.

Uporaba fotogrametrije.

Ogledali smo si tudi delo v Zavodu za fotogrametrijo v Beogradu, Vezne točke se ne stabilirajo trajno, kar je velik nedostatek za bodoče vzdrževanje izmere. Omembe vredna je izjava pomočnika direktorja GU Srbije tov. Savića Desimira, da obstoja uradni akt od ZGU o tem, da fotogrametrija kot metoda snimanja za katastrsko novo izmero 1 : 2500 ne odgovarja zahtevani točnosti. V LR Hrvatski se izvaja izmera po fotogrametrični metodi na površini 14.000 ha.

Komasacija zemljišč.

Izvajanje komasacije zemljišč smo ugotovili v dveh katastrskih občinah LR Hrvatske v približni površini 7 do 8.000 ha, druge občine pa so v pripravnem štadiju za komasacijo. Komasačijo izvaja Geodetska uprava s svojo operativo ter plača približno 40% stroškov pri komasaciji. Stroški za 1 ha komasiranega zemljišča ne presegajo stroškov za 1 ha nove izmere.

Katastrska služba.

Površno smo si jo ogledali le zaradi popisnega katastra pri katastrski upravi v Prištini. Priština ima popisni administrativni kataster brez skic, ki zaostaja po kakovosti za popisnim katastrom s skicami. Težave nastopajo predvsem pri vzdrževanju katastra zaradi težke identifikacije parcele, ki se je spremenila.

2. Evidenčna služba in uspehi pri delu.

Evidenčno službo smo si temeljito ogledali le v LR Srbiji, v LR Hrvatski je po pripovedovanju v glavnem ista. Evidenčna služba je izredno ažurna in nudi na enostaven in hiter način vse potrebne podatke. Praktična in zelo primerna se nam je zdela posebna evidenca o vseh geodetskih delih, ki se opravljajo v LR Srbiji - naložena v posebni trdo vezani knjigi, ki se vodi pri Geodetski upravi. V tej knjigi, ki predstavlja nekak letopis so na enostaven način z glavnimi podatki numerično in grafično prikazana vsa geodetska dela, urejeno po letnicah izvedbe.

Evidenčno poročevalska služba se opravlja točno po navodilih Zvezne geodetske uprave, edino v LR Hrvatski se uspehi letos še ne merijo po novih zveznih normah, temveč po dosedanjih normativih GU Hrvatske, ki so za cca 5% ostrejši od zveznih. To začasno zdržanje starih večjih norm je opravljeno iz razloga, da letošnje zmanjšanje normativov med samo terensko sezono ne bi negativno vplivalo na prizadevanje uslužbencev pri delu.

Iznenadeni smo bili nad brezhibnim in do potankosti preračunananim mehanizmom poročevalsko evidenčne službe, ki je detajlno urejena od podatkov, ki jih naj da geometer - operativec do končne evidence pri planskem oddelku v Geodetski upravi. Zanimivo je, da razpolagajo za vse in za vsakokratne potrebe z vsemi potrebnimi podatki in pa, da imajo pri tem razmeroma malo režijskih stroškov, kajti evidenčna služba je tako poenotena in disciplinirano vodena, da se opravlja mimogrede in ni pri sekciji noben uslužbenec posebej nastavljen samo za evidenčne posle. Le Geodetska uprava ima grupo treh uslužbencev v planskem oddelku, ki se peča tudi z analizami. Šefi delališč in šefi sekcij so skoraj vsakodnevno na tekočem s podatki o uspehih posameznikov in skupin. Podatki o tem so obdelani v grafičnih in številčnih prikazih, ki jih vodijo večinoma oni sami. Zanimivo je, da razpolagajo šefi sekcij poleg podatkov o uspehu grupe in posameznika vsakih 15 dni tudi s podatki o trenutni ceni dejanskega in obračunskega hektarja izmere za vsako grupo, za vsako kat.občino in za celo sekcijo, kar po njihovih izjavah zelo ugodno vpliva na večje prizadevanje ljudi pri delu.

Poročila se vodijo vsakodnevno z vsemi predpisanimi elementi po kategorijah in podkategorijah med katere spada tudi podatek o neposrednih stroških. Med neposredne stroške spadajo plače strokovnjakov in figurantov s socialnim prispevkom ter prispevkom za stanovanjsko izgradnjo in terenski dodatek strokovnjakov.

Šef prejema poročila z grafičnim registrom 15 dnevno in sicer detajlna za vsak dan ter sumarna poročila (izvodi). Iz sumarnih napravi mesečno izvleček (izvod) in ga z vsemi elementi in grafičnim registrom pošlje Geodetski upravi v Beograd. Vodi tudi kontrolo, da so kategorije terena v poročilih izravnane na komisijsko ugotovljene površine posameznih kategorij.

Geodetske uprave avtonomenih pokrajin pošiljajo poročila Geodetski upravi Srbije dvakrat letno.

Glede ažurnosti vsakodnevnega poročanja smo se osebno prepričali z ogledom samih poročil v k.o. D.Janja in ugotovili dne 19.9. za tekoče 15 dnevno obdobje v dnevniku dela sledeče stanje:

- 16. 9. dež - pisarniško delo na skici pol.mreže in računanju mr.
- 17. 9. posneto 6.5 ha 36 parcel II. a kat. - 6.3 obrač. ha.
- 18. 9. posneto 6.5 ha 36 parcel II. a kat. - 6.3 obrač. ha.

Celotni uspeh grupe do tega dne je bil 104%.

V k.o. Orašje fma grupa uspeh 100%.

V sekciji Vranje pa smo izvedeli trenutni uspeh v raznih kat.občinah računan od začetka dela, ki je sledeč: 114%, 124%, 100.5%, 91%, 94%, 111%, 109%, 104%, 102%, 104%. Navedeni procenti predstavljajo doseganje plana in zveznih norm, kar je pri njih identično - v posameznih kat.občinah.

3. Kvaliteta dela in uporaba predpisov.

Člani delegacije smo občudovali dobro kvaliteto dela na terenu in v tehnični pisarni. Posebno vzorno je delo na delališču Pančevo, ki je eno od najboljših delališč, tudi na ostalih delališčih nismo našli na elaboratih posebnih pripomb, temveč smo občudovali doslednost pri izvajanju predpisov in dobro organizacijo dela. Fronti so vsi izmerjeni, pri objektih vsi vzdolžni fronti in širine. Pri ortogonalnem snemanju se dosledno opravljajo kontrolna merjenja. Velika pozornost se posveča vpisu pravilnih indikacij, podlaga mu je v začetku dela na terenu prekontrolirani spisek hiš in abecedni seznam posestnikov, kot je to po pravilniku predpisano. Iz razgovora s figurantom smo izvedeli, da je njegova dolžnost, da vsak dan po končanem delu razčisti eventualne nejasnosti v pogledu vpisa posestnikov, ki so se pojavile dotičnega dne. Pravilnemu vpisu posestnikov dajejo velik pomen tudi kontrolni organi s kontrolo, ki jo opravljajo od primera do primera tudi sami na terenu.

Uporaba predpisov je dosledna, nekatere nejasnosti v tem pogledu razčiščujejo z že omenjenimi "zaključki", vendar predstavljajo ti zaključki le izvlečke iz obstoječih predpisov. Čeprav obstojajo znaki in mnenja mnogih, da bi se pri uporabi novejših instrumentov lahko dovolil način dela, ki po pozitivnih predpisih še ni dovoljen (daljše vizure, optična mreža z odčitki na vertikalni lati in p.d.b.) nismo ugotovili nikjer uvedbo takega načina dela, pač pa smo ugotovili nasprotno nekatere interne poostritve predpisov kot n.pr. 1/3 linearnega dopustnega nesoglasja pri glavnih poligonih, čitanje višinskega kota pri točkah za konfiguracijo (autoreduktor), označba stališč nivelirna v det.skici pri detajlnem nivelmanu, predpisano niveliranje poligonske mreže v ravnini (Hrvatska), obvezno odobravanje projekta poligonske mreže in še nekatere novotarije, ki smo jih opazili v LR Srbiji in Hrvatski in ki so več ali manj potrebne in koristne.

Kot mali odstop od načela, da se mora povsod posneti kompletna konfiguracija smo opazili, da v večjih kompleksih državnega gozda ne jemljejo konfiguracije (k.o. Oslare - Vranje in k.o. Šandorovič pri Varaždinu).

Osebjem novega premera opravlja tudi dela, ki ne spadajo strogo v okvir novega premera (poligonometrična mreža II. in III. reda v Pančevu, tehnični nivelman v vseh sekcijah za novo izmero). Izmera v Pančevu se opravlja že po določbah novega pravilnika za mestno izmero, ki je že tiskan. Med pisarniška dela spada tudi oprema načrtov z višinsko predstavo terena. Izohipse se interpolirajo - z računanjem ploščin tako, da ne ovirajo preglednosti načrta pri računanju ploščin. Posebna pozornost se posveča tudi merilu skic. Pri tahimetrični izmeri se merilo skic podvoji že pri parcelaciji 1 : 4.

4. Kadri - produktivnost.

Zanimali smo se za povprečno starost kadra, ki dela v operativi ter se prepričali, da je v pogledu starosti približno isto stanje kot pri nas v Sloveniji. To velja za LR Srbijo in Hrvatsko. Predvidevanja, da delajo druge republike z več starejšega kadra niso bila pravilna. Povprečna starost geometra - operativca je 3.5 leta. Le šefi sekcij so starejši strokovnjaki iz predvojne generacije, medtem, ko so tehnički pomočniki že iz vrst povojne generacije.

Konkretno smo ugotovili pri sekcijah in grupah, s katerimi smo bili v stiku sledečo službeno dobo:

Tehnički pomočniki šefa v Leskovcu (3) kot pomožni organi kontrolne službe šefa sekcije: 1 tehn.pomočnik - geod.ing. ima 5 let službe, 2 tehn.pomočnika - geometra pa po 4 leta službe.

Šef grupe v k.o. D.Jajina	3 leta službe
Pom. " " "	1 leto službe
Šef grupe v k.o. Orašje	2 leti službe
Pom. grupe " "	1 mesec službe.

Za druge uslužbenca nisem vzel konkretnih podatkov, vendar nismo naleteli na uslužbenca starega iznaž navedenega povprečja. V pogledu vpliva starosti uslužbenca je zanimiva izjava direktorja Geodetske uprave Kosmeta, da se mlajši uslužbenci boljše izkažejo kot starejši. Izjavo je podkrepil s konkretnimi primeri iz kat. službe.

Za pozitivno in omembe vredno smatram dejstvo, da strokovnjaki inženirji tudi gredo skozi prakso na novi izmeri kot osnovnih vrsti geodetskih del, saj bodo le na ta način lahko nekoč vodili geodetsko službo. Specializacija - praksa samo na nekaterih vrstah geodetske dejavnosti - triangulacija, nivelman in pdb. ne bi dala strokovnjakov na vodilnem mestu potrebne strokovno organizacijske vsesplošne razgledanosti.

V pogledu produktivnosti dela smo ugotovili, da je LR Srbija začela razmeroma zgodaj borbo za večjo produktivnost dela. (L.1954). Že v zaključkih iz leta 1954. je na delovnem posvetovanju sprejeto načelo, da se tisti strokovnjaki, ki ne morejo ali celo nočejo dosegati norme povlečejo s terenskega na pisarniško delo.

Z a k l j u č e k

Prizadeval sem si, da navedem v poročilu prvenstveno le dokumentirane podatke, nisem pa opisal vseh ostalih vtisov, ki smo jih nabrali v bogati množini. Ugotovitve poročila so bile pretresene na posebnem sestanku pri Geodetski upravi LRS dne 19.11. 1957., katerega sestanka so se udeležili vsi člani delegacije, obenem pa tudi direktor Geodetske uprave ter direktorji vseh štirih geodetskih zavodov v LR Sloveniji. K poročilu člani delegacije niso dali bistvenih pripomb.

Glavni cilj našega potovanja je bil s tem dosežen - upoznali smo se s kriterijem, ki se uporablja pri kategorizaciji terena v LR Srbiji in Hrvatski ter ga primerjali s kriterijem, ki velja pri nas v Sloveniji. Ocena kriterijev v treh republikah je nesporna med samimi člani naše delegacije, obenem pa smo upoznali z našo ocenitvijo kriterijev kategorizacije terena tudi vse člane Zvezne komisije za produktivnost dela na sestanku dne 19. do 21. decembra 1957 v Beogradu.

Ocena se glasi: v LR Srbiji kjer so delujejo pri kategorizaciji terena samo direktno prizadeti izvajalci, je kategorizacija pri pregledanih občinah nekoliko premila, v LR Hrvatski kjer opravlja kategorizacijo sam organ Geodetske uprave, je kategorizacija sicer opravljena po enotnem kriteriju, vendar za naše pojme nekoliko preostra, v LR Sloveniji pa kakor se je opravljal v sezoni 1957. za prekmurske občine in Goriška Brda najbolj odgovarja kriteriju postavljenem v normah Zvezne geodetske uprave iz leta 1957, ker so bili v delu komisije za kategorizacijo enako zastopani interesi izvajalca in interesi investitorja, oz. splošni interesi.

Ob znanem enotnem kriteriju kategorizacije terena ter znanih uspehih dela v pogledu kvalitete in kvantitete dela se lahko objektivno ocenjuje in stimulatивно nagrajuje delo. Ob priliki potovanja po Srbiji in Hrvatski smo ugotovili tudi različnost nagrajevanja geodetskega terenskega in pisarniškega dela. Razlika obstoja v tem, da vse republike, razen Slovenije, nagrajujejo geodetske strokovnjake s terenskim dodatkom v višini 100% dnevnice ob plači po predpisih za državne uslužbence, pri nas pa se plača manjši terenski dodatek ob plači po posebnih predpisih, ki je nekoliko večja od plač v drugih republikah.

Pri iskanju načina stimulativnejšega nagrajevanja geodetskih strokovnjakov na terenskem kot glavnem delu geodetske dejavnosti, bi bilo proučiti, če ni mogoče način plačevanja kot ga imajo druge republike stimulativnejši, kajti strokovnjaki z večjim terenskim dodatkom so nagrajeni tudi za svoje nadurno delo, ki je nujno zvezano s terenskim delom, obenem pa pomeni odstranitev strokovnjaka s terenskega dela učinkovit ukrep v primeru, če ne daje zadovoljivega uspeha pri terenskem delu.

Menim, da bi bilo z ozirom na ugotovitev Zvezne komisije za produktivnost dela v geodetski stroki, da se različna organizacijska oblika geodetske službe v Sloveniji negativno odraža na izvršitelje del potrebno, da se temu vprašanju posveti potrebna pozornost, v to komisijo pa se naj bi pritegnil tudi član od strani geodetskih zavodov, da bi isti direktno čutili in razumeli prizadevanja za večjo storilnost v zveznem merilu.

V letu 1956 se je geodetska operativa Slovenije pri analizi terenskega dela na izmeri predstavila s 78% celokupnega uspeha (norme) napram 82% v Hrvatski ter 93% v Srbiji, s čimer ne moremo biti povsem zadovoljni. V letu 1957 se nadaljuje analiza opravljenega dela v tem letu, vedno bolj se eliminirajo vplivi neenotnega kriterija in različnosti terenov, merilo ocenjevanja uspehov se izpopolnjuje. Uvedene so enotne zvezne norme v letu 1957, opera-

tivci drugih republik se že povoljno izražajo o teh normah, založimo tudi mi vse sile, da v tej borbi za povečanje produktivnosti ne bomo na zadnjem mestu.

V Ljubljani, dne 24.12.1957.

Klarič Matija,
član Zvezne komisije za produktivnost dela.

NA II. K O N G R E S I N N A Z A J

Nad 400 delegatov se je oktobra 1957 zbralo iz cele naše domovine ob Ohridskem jezeru, da sprejme razrešnico predsednika in članov Plenuma Zveze geodetskih društev FLRJ, ki je po štirih letih zaključil svojo mandatno dobo. Med obema Kongresoma, so se zbrali člani Plenuma na svojih zasedanjih v Beogradu, Novem Sadu, Skoplju, Polževem pri Ljubljani, Sarajevu in Titogradu ter na strokovnih posvetih v Novem Sadu in Splitu. V Ohridu so se zbrali predstavniki naših srednjih šol in Fakultet, podjetij, zavodov, ustanov, katastr. uradov, JLA, republiških in Zvezne geodetske uprave; kar je dalo široko jamstvo, da bo II. Kongres uspel. Še svečanejšje obeležje je dala prisotnost zastopnikov Poljske in Bolgarske geodetske stroke, predstavnikov Zveze inženirjev in tehnikov ter predstavnikov naše oblasti. S številko 50 smo lahko zadovoljni - to je število delegatov in gostov in LR Slovenije, ki so poleg Geodetske uprave, Geodetskih zavodov in katastrskih uradov zastopali tudi razna podjetja, ki zaposlujejo geodetske strokovnjake (Gozdna gospodarstva, Projekt nizke gradnje itd), kar je še posebej razveseljivo.

Sedaj pa bežni vtisi via Slovenija-Makedonija, Tam do Zagreba še domača pokrajina a naprej sama koruza. To so bili edini vtisi na progi do Beograda, razen odtisov na nogah, ker pač človek zaradi drenja ni bil vedno sam posestnik lastnik nog; izjema so bili "letalci", ki so nas blede čakali v Skoplju. V Beogradu pogled na kuplasto dvorano novega velesejma, drzno arhitektonsko oblikovano in zgrajeno iz prednapetega betona, kar je pri nas eden prvih poizkusov tega načina gradenj. Popoldan odhod na jug - v klisuro Ibra smo zavozili že v mraku in smo jo spoznali po oglušujočem odmevu od strmih skalnatih sten, med katerimi si je voda utrla pot, a človek je zgradil ob njej še prometne žile. Konec Kopaonika in oglušujoče bobnenje je zamenjal dolgočasen ropot, ko smo hiteli čez Kosovo polje s spomini na dogodke pred 568 leti. Še pred polnočjo smo zapustili Kosmet in par ur pozneje že slušali glas napovedovalca železniške postaje v Skoplju: "Obveščamo vse delegate II. Kongresa, da .. . . . Edina osvežitev v tej nočni vožnji je bil "moker" prizor na peronu, ko se je cela turška vas poslavljala od svojega sovaščana, ki se je odločil za domovino davnih prednikov, kot že tisoči od leta 1955 dalje - o Alah .. . . . Titov Veles in Balkan - expres je zavil proti Grški meji, mi pa kovčke dol in kovčke gor na potniški vlak proti Bitolju, mimo ponosnega skalnatega gradu kraljeviča Marka n

nad Prilepom,

Na tej progi smo se prvič seznanili z organizatorji; moramo jim priznati, da smo imeli vse skrbno pripravljeno in smo kar med vožnjo v vlaku uredili formalnosti za bivanje v Ohridu, kar nam je zmanjšalo tudi standard v naših denarnicah. Pred Bitoljem še pogled na makedonski očak Perister in nato se je vlak izpraznil v pravem pomenu besede. 400 potnikov je v Bitolju po kratkem odmoru zasedlo 16 avtobusov in kolona je krenila preko 1179 metrom visokega gorskega prelaza zopet navzdol v Oteševo ob "Golemi Prespi". Tam nekje v vodi Prespanskega jezera, je bila albansko - grško - jugoslovanska tro meja. Še preko 1190 visokega prelaza Bokova, kjer smo vozili po novi cesti vklesani v skalo in kmalu smo zagledali naš cilj. Po 33 urah vožnje z vlakom in 5 urah vožnje z avtobusom smo si utrujeni in prašni ta pogled res zaslužili. Zato nas Ohrid tem bolj očaral, a posebna hvala bogovom na organizaciji vremena, ki nas v času celega potovanja in trajanja Kongresa ni razočaralo. Večina delegatov je stanovala v 6 km oddaljenem Sindikalnem domu "Orce Nikolov" in po weekend hišicah ob jezeru, ostali pa v hotelu in zasebnih hišah v samem Ohridu.

V okusno pripravljenem prospektu, ki smo ga skupaj z vsemi referati in koreferati lahko kupili, je bilo napisano:

"Nedelja, 13. oktober 1957 ob 9.00: Svečana otvoritev II. Kongresa.

Tako se je začel uradni del in tukaj je treba ubrati druge strune. Po otvoritvi in volitvah delovnega predsedstva, v katerem je Geodetsko društvo LR Slovenije zastopal predsednik društva tov. Klarrič, je sledil pozdrav gostov in nato referat o državni izmeri. Popoldan so udeleženci Kongresa izvolili razne komisije, ki so med njegovim trajanjem pripravljale sklepe. Nato je sledilo poročilo o delu Zveze geodetskih društev FLRJ v času med I. in II. Kongresom. Kongres je zasedal v ponedeljek in sredo, dočim je bil v torek prost dan. Bogata vsebina kongresa je razvidna iz referatov in koreferatov, katerih naslove navajam:

Referati:

1. Referat o državni izmeri (dr. M. Tomič)
2. Referat o osnovnih geodetskih delih (Geodetsko društvo LR Srbije)
3. Pogled na gravimet. merjenja (ing. Grašič-kapetan I. kl.)
4. Delo Geograf. instituta JLA na merjenju geodetskih osnovnic (polkovnik geodske službe - Radošević)
5. Potreba topografskih načrtov in kart - vsebina, merila in točnost (ing. Podpečan)
6. Tehnični predpisi, instrumenti in metode dela (ing. Karavanjič)
7. Optično merjenje dolžin s teodolitom in bazno lato - delovanje sistematičnih napak (ing. Jankovič)
8. Bodoče naloge in organizacija geodetskih del (Zveza geodetskih društev FLRJ)
9. Produktivnost dela v geod. službi (Geod. društvo LR Srbije)
10. Kadri v geodetski stroki (Geodetsko društvo BIH)

Koreferati:

1. Izmera Beograda (ing. Živkovič)
2. Triangulacijska mreža Ljubljane (ing. Rudl)
3. Koreferat o fotogrametrični dejavnosti Zavoda za fotogrametrijo od 1953 do 1957 (ing. Jakšič-geom. Popeskov)

F i l m :

Od aerosnimanja do karte (Wild, Heerbrugg)

Če bi hotel le na kratko analizirati vsak referat, bi prekoračil odmerjen prostor in je potrebno o vsebini samih referatov poročati v posebnem članku, v kolikor ne bo celoten kongresni material ponatisnjen v Geodetskem listu. Le na kratko o vtisih: strokovno je bil Kongres na višku, organizacijsko dobro pripravljen, ni pa rešil vseh problemov, ki jih je nakazala diskusija (vprašanje privatne prakse, organizacije geodetske službe itd.), kar bo naloga novega Plenuma. Diskusija je bila dokaj plodna - če navedem, da so slovenski delegati sorazmerno s številom udeležencev največkrat posegli v debato (ing. Čuček - izdelava fotogrametričnih instrumentov, geom. Senčar - katastrski načrti 1 : 5.000 in 1 : 10.000, ing. Zorn - satelit in geodetske meritve, ing. Urh - gravimetrične meritve, geom. Klarič in direktor Geodetske uprave LR Slovenije geom. Košir, - produktivnost in organizacija geodetske službe, geom. Razingar - in drugi) lahko trdimo, da smo z aktivno udeležbo v polni meri pripomogli k uspehu II. Kongresa, ki je postal nov mejnik v razvoju naše stroke v naši družbeni ureditvi. Zadnji dan je bil sprejet Statut, sklepi in izbran ponovno predsednik ing. Ukropina ter 14 - članski Plenum, v katerem zastopa Geodetsko društvo LRS ing. Rudl.

Zopet smo lahko neuradni. V ponedeljek je bil družabni večer, ki je začel z ribami iz Ohridskega jezera, se izpolnjeval z govori in obvezno zaključil s kolom. V torek je bil dan izleta po Ohridskem jezeru, na katerem smo si najprej ogledali mesto Strugo in nato prepluli 29 km dolgo pot na jug do samostana Sv. Nauma, žarišča slovanske kulture v srednjem veku, kjer je deloval učenec Cirila in Metoda. In še vtis o Ohridu in jezeru - zamislite si 30 km dolgo in 12 km široko jezero vtisnjeno med 1500 do 2000 m visoke hribe, dami pa stojite na terasi hotela, občudujete igro zadnjih sončnih žarkov s temnimi valovi jezera, a iz daljave zaslišite pesem ribiča, ki se truden in zadovoljen s polno mrežo vrača na obalo. Ohrid sam je zgodovinsko mesto, z obzidjem, muzejem in pristaniščem, a v okolici trs pri trsu.

V četrtek zjutraj smo se poslovili od jezera in krenili z avtobusi ob strugi Črnega Drima nazaj proti severu. Prahu smo bili že navajeni in smo kratek odmor pri zgodovinskem samostanu Jovana Bigorskog izkoristili za ogled samostana. Še malo vožnje ob albanski meji in spoznali smo, da je hidrocentrala Mavrovo res gigantsko delo: umetno jezero, nove črte, strojnica v marmorju izpod 600

visokega hriba in nankraju še ta zanimivost: Mavrovska reka se je preje stekala v Črni Drim in tako odvajala svojo vodo preko Albanije v Jadransko morje.

Graditelji so jo ukrotili in sedaj teče iz umetnega jezera v turbine in odteka v Vardar ter čez Grčijo v Egejsko morje. V primeru previsokega nivoja vode v umetnem jezeru, spustijo skozi zapornice vodo v njeno staro strugo in tako smo dobili novo bifurkacijo, katero uravnava človek. Še skozi Gostivar in mimo tetovskih sadovnjakov in prispeli smo nazaj v prestolico Makedonije. Zdi se mi, da smo se razšli kot poražena vojska; eni so prespali v Skoplju, drugi hiteli na prvi vlak, tretji zopet čakali nočnega ali jutranjega vlaka tako, da mi je kar dolžnost, da zaključim članek, ker skupnih vtisov ni bilo več.

Opomba:

Še nekaj o fotografijah. Spomnite se iz filmskega tednika sprejema kakšne visoke delegacije ali sestanka državnikov na najvišji ravni. Od prihoda v Ohrid in do odhoda so nas spremljali fotografi na vsakem koraku: na zasedanju Kongresa, banketu, izletu, v odmorih, v privatnih razgovorih itd. No, eden naših kolegov je pripomnil: fotografirali so nas pa od spredaj in .....

Ing. Milan Naprednik.

Popravek.

V poročilu o delu Geodetskega društva Slovenije v času od januarja 1954 do kraja oktobra 1957, katero je bilo namenjeno za II. Kongres geodetskih inženirjev in geometrov v Ohridu se je vrinila neljuba pomota. V točki 11 (poročila, kjer se obravnava materialna osnova društva, je pomotoma izpuščena Geodetska uprava LR Slovenije kot podpornik društva. Geodetska uprava je poleg imenovanih v poročilu vedno priskočila na pomoč, ki smo je bili v tej poslovni dobi posebno potrebni.

Podrobno finančno poročilo bo podano na občnem zboru društva v februarju 1958.

Sporočila.

Člani društva bodo v kratkem prejeli enotne prijavnice in članske izkaznice. Pozivamo člane in nečlane naj podatke točno vpišejo ker bomo naložili tudi enotno kartoteko članstva. D17 Murska Sobota je prejel prijavnice že vnaprej tudi za člane našega društva. Sporočamo, da smo naročili tudi 120 kom članskega znaka (Saveza I.T. FLRJ), katere bomo razdelili v teku januarja 1958 ali pa vsaj ob občnem zboru društva v februarju 1958.

Pregled dela društva od izida Vestnika 1/57 dalje:

Vse delo v tej dobi je bilo osredotočeno na pripravah za Kongres geodetskih strokovnjakov v Ohridu. Odbor je na 12. redni seji 31.VII. 1957 določil ključ za delegate društva na Kongresu. Ker pa društvo iz svojih finančnih sredstev ni moglo poslati na Kongres

niti enega člana, je bilo odvisno od pripravljenosti ustanov, da financirajo predlagane delegate, (Gatnik, Senčar, Lorber, Mercina, Košir, Steiner O., Steiner V., ing. Čuček, ing. Podpečan, ing. Rudl, ing. Golorej, Zadnik, Svetik Š., Pelc, Ravnik in Razinger E. Naknadno so bili določeni še Klarič, Grča, Lenček in Naprednik namesto manjkajočih.).

Okrajem, podjetjem in ustanovam smo poslali vabila, da pošljejo na kongres tudi druge uslužbence geodetske stroke kot goste.

Na 13. redni seji 12.IX.57. so se obravnavale priprave za plenum Saveza v Titogradu. Delegata ing. Rudl in Košir sta zabeležila podatke o pripravah za kongres v Ohridu. Na plenumu je bila sklenjena preložitve kongresa na 13.-17. X. 1957. zaradi volitev v občinske ljudske odbore. Prejeli smo že podatke o podrobnem poteku kongresa, nismo pa še prejeli enotnih članskih izkaznic, katere smo po večkratni urgenci prejeli zadnji teden pred kongresom.

Na 15. redni seji 8.X. 1957 smo pripravili nekaj knjig kot darila inozemskih gostom na kongresu ter določili kandidate v razne komisije kongresa.

Na 16. redni seji 2.XII. 1957 še nismo imeli sklepov kongresa. Govorili smo že o pripravah za občni zbor društva, ki naj bi bil v prvi polovici februarja 1958. Ugotovili smo slabo finančno stanje društva, vendar so nam zopet pomagali stalni podporniki, v tem slučaju Geodetski zavod Ljubljana, ki nas je potegnil iz zagate. Poravnati je bilo treba stroške za nove članske izkaznice in pripadajoče obrazce (prijavnica, odjavnica, kartoteka ...) v znesku din 22.000.-. Od G.Z. v Ljubljani smo prejeli tudi 50.000.- din za ustvaritev zimskega programa društva. Naprosili bomo tudi zavode v Celju, Mariboru in Kopru in upamo, da se bodo naši prošnji tudi odzvali. Poročilo o vseh naših "podpornikih" boste pa itak izvedeli iz letnega poročila na občnem zboru.

V zimski dobi 1958 nameravamo organizirati plenum društva v prvi polovici januarja, občni zbor v prvi polovici februarja, od januarja dalje pa strokovna predavanja za kandidate za strokovne izpite ter po možnosti nekaj splošnih strokovnih predavanj. O podrobnostih vas bomo še posebej obvestili.

Obravnavali smo tudi sklepe s sestanka zastopnikov društva inženirjev in tehnikov v Celju. Obravnavala so se samo organizacijska vprašanja in bomo morali tudi mi dopolniti shemo organizacijske oblike našega društva. V Ljubljani bo treba ustanoviti podružnico Geodetskega društva, ki se bo vključila v DIT Ljubljana.

Tajnik.

Obvestila:

Izšel je "Pravilnik za državni premer II A deo - Osnovni radovi na gradskom premeru". Pravilnik je trdo vezan in stane 850.- din. Naročite ga lahko na naslov: GUNR Srbije, Arhiv planova i karata, Beograd, Bulevar Vojvode Mišića 39.

Urednik.